

Koncepce rozvoje

příspěvkové organizace

Městská knihovna v Praze

na období 2017 – 2022

Koncept rozvoje příspěvkové organizace Městská knihovna
v Praze na období 2017 – 2022

Zpracoval: Ing. Jaromír Jarůšek

Datum zpracování 12. prosince 2015

Určeno pro výběrové řízení na funkci ředitele MKP

Obsah

Úvod	4
Zdroje pro vytvoření koncepce	5
Hlavní cíle rozvoje MKP	6
Rozvojové plány a projekty MKP	8
Kvantitativní a ekonomické ukazatele rozvoje	11
Strategické plánování MKP	12

Úvod

V předkládané Konceptci rozvoje Městské knihovny v Praze na období 2017 – 2022 autor vytýčil cíle a hlavní směry rozvoje organizace na dané období. Pro analýzu činnosti, vývoje a dalšího směřování knihovny v úvodní kapitole uvádí základní zdroje.

Dále předkládá již konkrétnější návrhy plánů a projektů pro realizaci vymezených cílů.

Samozřejmě pro každodenní chod a úspěšné fungování organizace je její financování organizace veledůležitou součástí celé koncepce. Proto, aby se vytvářely i vlastní finanční zdroje, je třeba minimálně zachovat, lépe však zvýšit i kvantitativní ukazatele činnosti MPK, což je nastíněno v další kapitole.

Závěrečná kapitola je nejdůležitější částí předkládané koncepce. Závěrečný strategický plán rozvoje Městské knihovny v Praze musí v sobě obsahovat všechny programy a projekty, které naplňují definované cíle organizace a jsou detailněji vytýčeny v předchozích kapitolách. V přijatém Strategickém plánu rozvoje MKP je třeba klást výrazný akcent i na marketingovou koncepci rozvoje organizace.

Autor si vyhrazuje právo toho, že tento materiál je vodítkem a “živou surovinou” pro týmovou práci celého kolektivu MKP při vytvoření a následného přijetí Strategického plánu rozvoje jako klíčové direktivy budoucího vývoje činnosti Městské knihovny v Praze.

Zdroje pro vytvoření koncepce

- Zákon č. 257/2001 Sb. – Knihovní zákon
- navazující dokumenty na Knihovní zákon, především Metodický pokyn Ministerstva kultury ČR o standardech veřejných knihovnických a informačních služeb z roku 2005
- Zřizovací listina příspěvkové organizace Městské knihovny v Praze vydaná Zastupitelstvem hlavního města Prahy dne 21.10.2016
- Knihovní řád MKP, účinné znění od 1.10. 2013
- Plán činnosti Městské knihovny v Praze pro rok 2016, vypracován dne 15.3.2016 ředitelem MKP RNDr. Tomášem Řehákem
- Rozbor činnosti a hospodaření MKP za rok 2015, vypracovaný dne 1. 2. 2016 ředitelem MKP RNDr. Tomášem Řehákem
- Směrnice IFLA/UNESCO pro rozvoj – služby veřejných knihoven, vydal SKIP ČR v roce 2002

Hlavní cíle rozvoje MPK

- podněcovat zájem občanů Prahy a okolí o četbu a literaturu a zároveň též o ostatní knihovní fond a knihovnické služby, a to neustálou akvizicí a prezentací aktivit ústřední knihovny, obvodních knihoven a poboček,
- nabízet prostory a služby knihoven jako prostor setkávání lidí a nabízet a rozvíjet vedle základních knihovnických služeb i služby nové včetně kulturních, vzdělávacích a i sociálních služeb, a zároveň i příjemné a pozitivní prostředí pro co nejširší počet zájemců,
- sledovat pečlivě a pravidelně efektivitu vynaložených prostředků na činnost ústřední knihovny a jednotlivých poboček – hlavním nástrojem vždy roční rozpočet organizace, dále sledování výkonných ukazatelů,
- prověřovat a porovnávat obecné standardy knihovnických služeb a činností v jejich jednotlivých agendách, rozvoj dalších služeb – především kulturní a výchovné, rozvinout samoobslužnost ve službách MKP,
- posilovat systematicky a plánovaně činnost obvodních knihoven s pobočkami navazujícími na ústřední knihovnu, a to jak funkčně a rozvojem služeb, tak i prostorově, včetně nových prostor, včetně optimalizace knihovní sítě,
- rozvíjet lidské zdroje organizace, plánovat vzdělávání zaměstnanců a provést řízení pracovního výkonu včetně motivací a připravit adaptační proces nového zaměstnance,
- zvýšit firemní kulturu organizace – zvýšit povědomí všech zaměstnanců o směřování a činnosti organizace, vytvořit Etický kodex MKP,
- rozvíjet technickou, informační a telekomunikační technologii celého systému MKP, zajistit bezpečnost úschovy dat a vyšší výkonnost systému, aktualizovat rozvoj e-slужeb, postupnou digitalizaci dokumentů a knihovního fondu MKP, další rozvoj uživatelského přístupu k internetu a rozbor činnosti a inovace Automatizovaného knihovního systému Koniáš,

- podílet se aktivně na projektech koncepcí a rozvoje knihoven v České republice a realizovat aktivity a kreativitu mezi partnerskými městy sítě UNESCO, zvýšit vnější kredit MKP,
- vytvořit marketingovou koncepci MKP na rozvojové šestileté období, které v sobě zahrne koncepční cíle orientované na návštěvníka knihovny a uživatele služeb knihovny. Tato koncepce bude pozitivně nutit všechny pracovníky MKP uznávat prioritu návštěvníka knihovny ve smyslu poznávat jeho potřeby a uspokojovat je.

Rozvojové plány a projekty MKP

V rámci předkládané koncepce rozvoje Městské knihovny v Praze jsou dále rozpracovány jednotlivé hlavní cíle do svých rozvojových plánů a vlastních projektů, průběžně doplňování zdrojů a nástrojů rozvojových plánů.

Podněcovat zájem občanů Prahy a okolí o četbu a literaturu a zároveň též i o ostatní knihovní fond

- pro zvýraznění většího zájmu občanů o služby knihovny vytvořit základní slogan MKP pro větší zviditelnění knihovny.

Návrhy: Půjčíte si knihu - udělejte si radost

Navštivte knihovnu - poučte se, zabavte se a udělejte si radost

V první polovině roku 2017 připravit anketu (soutěž) pro zaměstnance MKP o vytvoření sloganu,

- připravit další projekt „Vůně nové knihy“ propagace aktuálních knižních novinek a soutěž pro čtenáře knihovny,
- realizovat projekt pro předškoláky – dopolední čtení pro předškoláky – zvýšení zájmu o výpůjčky pro maminky a nastupující školní generaci,
- nastartovat projekt Rodinné výpůjčky – půjčte si knihu pro celou rodinu – komu z rodiny se nejvíce líbila,
- provést kontrolu, aktualizaci a inovaci stávajících projektů, které podněcují zájem o knihovnu – bibliobus, Kreativní knihovna ,
- aktualizace a větší propagace databází vytvořených a provozovaných knihovnou.

Akvizice knihovního fondu

- provádět plánované inventarizace knihovního fondu
- připravovat plány doplňování a inovování knihovního fondu

Knihovna je prostor pro setkávání lidí

- rozvíjet a zkvalitnit stávající obecné služby knihoven,
- doplnit projekt pro předškoláky – vedle již výše uvedeného hlavního cíle tj. vyvolání zájmu o literaturu a četbu interaktivně zapojit předškoláky jako budoucí významný segment návštěvníků knihovny,

- dále podporovat a plánovat už tak kvalitní doprovodný program knihovny v oblastech: filmová projekce (doplnit o spolupráci s UK, filmový seminář – úvodní komentáře k titulům), koncerty a taneční produkce, besedy, různá zajímavá setkání a přednášky a cesty poznání. Výrazně rozvíjet činnost Kulturního vzdělávacího centra MKP.

Efektivita vynaložených prostředků na činnost ústřední knihovny a jednotlivých poboček

- provádět analýzu ekonomické efektivity činnosti knihovny, zdokonalovat její výpočet a komunikaci analyzovaných subjektů – a to především se zaměřením na hospodárné využití veřejných prostředků,
- uskutečnit analýzu v rámci projektu Spočítáme vám ROI, který probíhá v tříletém cyklu (2015 – 2017), důkladně vyhodnotit výsledky let 2015-2016 a připravit plán na rok 2017 – v 1. kvartále roku 2017, jak v metodě zjednodušené (zjednodušený kalkulátor), tak i v plné verzi dle řešitele projektu a následně začlenit do dlouhodobého plánu.

Obecné standardy knihovnických služeb

- kontrolovat obecné standardy knihovnických služeb: Služby veřejných knihoven - Směrnice IFLA a Standardy veřejných knihovnických a informačních služeb (VKIS) – Metodický pokyn MK ČR,
- prověřit a následně doplnit dle dosavadních strategických materiálů knihovny vlastní standardy, doplnit jejich klíčové orientace v návaznosti na marketingovou orientaci organizace.

Lidské zdroje organizace

- vypracovat plán vzdělávání pracovníků organizace,
- realizovat manuál pro přijímací (adaptační) proces nového zaměstnance – osobní mentor, akceptace vzniklého Etického kodexu.

Firemní kultura organizace

- vytvořit Etický kodex Městské knihovny v Praze, který především bude zahrnovat chování a vystupování pracovníků, hodnoty a kvalitu služeb a pomoc návštěvníkům knihovny.

Rozvoj IT

- projekt ochrany dat celého systému,
- optimalizace pohybu knihovního fondu,
- koncepce dalšího zpřístupnění e služeb,
- další postupná elektronizace knihovního fondu,
- celková inovace uživatelské webové stránky MKP.

Optimalizace knihovní sítě

Základem činnosti knihovní sítě je zajištění knihovnických služeb v ústřední knihovně a šesti obvodních knihovnách - zajišťuje odbor služeb prostřednictvím svých oddělení - a také vzdělávací a kulturní činnost spojená s rozvojem Kulturního vzdělávacího centra MKP,

- vytvořit optimalizační projekt dostupnosti a možnosti využití služeb MKP pro všechny městské části Prahy a stanic pojízdných knihoven (bibliobusy MKP) – dojezdnost a dostupnost služeb, optimalizace organizační struktury organizace,
- provést dokumentaci aktuálního stavu a vyhodnocení vybavenosti obvodních knihoven a poboček včetně plánu jejich modernizace a vyhledávání možností na zajištění nových provozních míst.

Vnější komunikace a postavení MKP

- v součinnosti s marketingovým konceptem komunikovat vůči návštěvníkům knihovny,
- analyzovat a inovovat stávající projekty: Praha v knihovně, Knihovna v sítích, Knihovny.cz,
- další rozvoj spolupráce s místními knihovnami a rozvoj projektu Metropolitní knihovna,
- vytvořit projekt k 130. výročí založení knihovny a 55. výročí založení IFLA v Praze (2021),
- rozvíjet jako sídelní organizace činnost Sdružení knihoven České republiky
- pokračovat v aktivní spolupráci v rámci mezinárodních a meziměstských kontaktů – Praha město literatury a aktivní účastí v mezinárodních organizacích.

Kvantitativní a ekonomické ukazatele rozvoje

Nejdůležitější kvantitativní ukazatele činnosti MKP

- Celkový počet výpůjček v daném období : 6,1 – 6,5 mil.
- Počet uskutečněných návštěv : 2,1 – 2,5 mil. ročně
z toho využití knihovnických služeb: 2 mil
využití internetu : 250 tis.
využití akcí(vzdělávací a kulturní) : 250 tis.
- Uživatelé on-line služeb : 15 - 16 mil.
zvýšit návštěvy registrovaných uživatelů : na 2 mil.
- Návštěvy webové stránky : nárůst na 500 tis.
(v obou případech proces nárůstu registrovaných uživatelů přímo na webové stránce)

Personální ukazatele činnosti MKP

- Udržet počet zaměstnanců na hranici 490 – 500 zaměstnanců při zachování 4% podílu zdravotně postižených občanů z celkového počtu zaměstnanců
- Přepočítaný pracovní úvazek na hranici 450 - 480 úvazků
- Dobrovolnická činnost ponechat zcela na aktuálních a místních podmínkách
- Odborné praxe studentů oborových škol – zachovat počet 15 - 20 studentů

Základní ekonomické ukazatele činnosti MKP

- Dosáhnout minimální hranici prostředků na mzdy ve výši 124 mil. Kč
 - Celkové osobní náklady ve výši 173 mil. Kč
 - Náklady na spotřebu a služby nepřekročit ve výši 82 mil. Kč
 - Ostatní náklady a dlouhodobý majetek nepřekročit ve výši 4,5 mil. Kč
 - Odpisy dlouhodobého majetku jsou ve výši 9 mil. Kč
- Celkové náklady tedy držet na hranici 270 mil. Kč

- Výnosy z vlastní činnosti vyprodukovat na hranici 30 mil. Kč
 - Neinvestiční příspěvek z rozpočtu hl. m . Prahy udržet na hranici 240 mil. Kč
- Dále se také zaměřit na získávání dotací neinvestičního charakteru (při důkladném vyhodnocení této činnosti) , tím vylepšit roční hospodářský výsledek, případně i zkvalitnit činnost MKP.

Jedná se vždy o roční údaje, v celkovém období bude vždy třeba zohlednit meziroční míru inflace a případné výkyvy ekonomického cyklu.

Strategické plánování MKP

Vytvořit Plán činnosti (rozvoje) MKP na rok 2017 (do 31.3.2017), který bude vycházet z připravovaného a následně dokončeného (30.6. 2017) Strategického plánu rozvoje MKP na šestileté období 2017 – 2022 (strategické směřování MKP).

Základem pro finalizaci tohoto strategického směřování je předkládaná koncepce rozvoje – její hlavní cíle rozvoje, a zároveň vyhodnocení a další strategické body z materiálu Strategie MKP do roku 2020 – tak jak je citován v materiálu Rozbor činnosti za rok 2015. Stejně tak musí být využity další vyhotovené podkladové a analytické dokumenty. Zároveň připravit i široký rozbor uvnitř organizace dle kompetence jednotlivých odborů a oddělení .

Zásadní rozvojové a strategické směřování MKP

Zásadní programy a projekty

- **Strategický plán rozvoje MKP 2017 – 2022**
- Finanční strategie na celé období a rozpočty vždy na jednotlivá léta
- Dotační strategie organizace
- Analyzování využití hlavních sloganů :
Navštivte knihovnu – poučte se, zabavte se a udělejte si radost
Jsme v Praze pro každého, kdo chce porozumět světu a sám sobě , případně využití nově vytvořeného sloganu
- Projekty propagace knihovního fondu
- Optimalizace knihovní sítě MKP v celém hlavním městě
- Plán sledování a získávání přírůstků knihovního fondu
- Analýza společensko - ekonomické efektivnosti MKP
- Analýza obecných a vlastních standard knihovnických služeb a následná jejich inovace
- Plán vzdělávání pracovníků organizace
- Adaptační proces nového zaměstnance
- Etický kodex MKP
- Koncepce rozvoje IT
- Dokumentace stávajících projektů vnější komunikace knihovny
- Rozvoj projektu Metropolitní knihovna
- Projekty k oslavám výročí (130. a 55.)
- Projekty meziměstských aktivit knihoven
- Rozvojové projekty činnosti MKP podporované z fondů EU
- PEST A SWOT analýzy a výstupní závěry pro aplikaci do Strategického plánu rozvoje MKP
- Marketingová koncepce MKP na rozvojové šestileté období